

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๖๓

วันที่ ๒๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
นายเทพไท เสนพงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๔) และมาตรา ๙๖ (๒) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

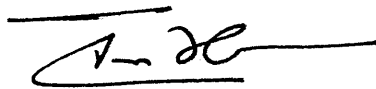
การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและมีรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญและวางหลักการปกครองประเทศ ให้ครอบคลุมทุกมิติเพื่อให้ประเทศดำรงอยู่อย่างสถาพรมั่นคง ดังนั้น ผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในองค์กร ผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งหมายรวมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องได้รับการกลั่นกรองคุณสมบัติเบื้องต้น เพื่อเป็นหลักประกันว่าบุคคลอันเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากประชาชนให้มาเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องมีคุณสมบัติ ตามรัฐธรรมนูญและต้องไม่มีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ กรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ (๒) เป็นกรณีบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นบุคคลผู้อยู่ใน ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ บนหลักการที่ว่าคำพิพากษาของศาล ย่อมมีผลใช้บังคับได้จนกว่าศาลสูงจะมีคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น เมื่อศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ บุคคลใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งทันที เข้าลักษณะต้องห้ามของบุคคล ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๙๘ (๔) อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) โดยไม่ต้องรอให้มีคำพิพากษา อันถึงที่สุด บทบัญญัติลายลักษณ์อักษรของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ (๒) ที่ว่า “ไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่” ชัดเจน ไม่อาจตีความเป็นอย่างอื่น

คดีนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำร้องและเอกสารประกอบรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องออกประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ในคดีหมายเลขแดงที่ ๔๘๕/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ว่า ผู้ถูกร้องมีความผิด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๔) และมาตรา ๑๑๘ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ ลงโทษจำคุก ๒ ปี ไม่รอกการลงโทษ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นที่ประจักษ์ถึงเจตนาและการกระทำเข้าลักษณะเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครด้วยวิธีการจัดเลี้ยงผู้ใดอันเป็นลักษณะความผิด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๔) แม้ภายหลังมีการตราพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่การกระทำของผู้ถูกร้องยังคงเป็นความผิดและมีผลใช้บังคับอยู่ตามพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ (๒) บัญญัติให้บุคคลดังกล่าวต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเหตุที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ การที่ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช พิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกร้องมีกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ผู้ถูกร้องย่อมเป็น บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามบทกฎหมายดังกล่าว และมีผลให้เป็นบุคคลมีลักษณะต้องห้ามมิให้ ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๔) ด้วย เป็นเหตุให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ที่ผู้ถูกร้อง อ้างว่า ผู้ถูกร้องยังคงดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่จนกว่าคดีนี้จะถึงที่สุดนั้น ฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๔) และมาตรา ๙๖ (๒) ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง คือ นับแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ เป็นต้นไป และให้ถือว่าวันที่ศาลรัฐธรรมนูญได้อ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังเป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๑๐๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ